

Legelivet 2.0

Ingvild Holtan-Hartwig
Legen på vidda: Et år i Karasjok
Oslo: Kagge, 2024
251 s.
ISBN 9788248936503

Michael 2025; 22: 60–61
doi: 10.5617/michael.12114

«Turnus i distrikt» er et velkjent begrep for alle leger. I min tid var det gjerne Hattfjelldal som ble trukket frem av forelesere, for å forberede oss på det ekte legelivet. Etter denne boken blir det Karasjok.

Ingvild Holtan-Hartwig ser ut til å ha renskrevet dagboken sin for å fortelle om sitt første år som allmennlege etter et beklageligvis noe uinspirerende og produksjonsarbeiderpreget år som turnuslege ved et større Oslo-sykehus. Lei av by-jag, forventninger og press både fra seg selv og andre tok hun et vågalt valg om å starte et nytt liv i den andre enden av landet. Og selv om termometeret fort krøp godt under null, fremstår Karasjok som langt varmere og mer åpent enn en overfylt 20-buss mellom Galgeberg og Majorstuen.

Boken er selvbiografisk, lettlest og krever ingen medisinske forkunnskaper. Vi får innblikk i mange små og store kliniske og personlige problemstillinger som håndteres i løpet av dette første året i Karasjok. Navn og historier er justert for å ivareta kravet til taushetsplikten. De kliniske situasjonene som er valgt ut, er godt gjenkjennbare for leger i primærhelsetjenesten, og i alle fall for de av oss som

virkelig har hatt turnustjeneste «i distrikt.» Hun drøfter mange viktige dilemmaer og gjør mye rett. Vurderingen av tvangsinnleggelse ved suicidalitet viser typiske alenevurderinger nattestid for allmennleger. Samtalen med pårørende om behandlingsbegrensning i sykehjemmet er så illustrerende at den burde leses av oss alle. Skillet mellom profesjonell og privat rolle for en lege på bygda er en naturlig gjenganger.

Mange vil lese boken med glede. Folk med en fot i Finnmark og dens vidde vil være takknemlig henrykt. Skrivekunst fremvises i bokens beste deler, for eksempel om årets første soldag. Historien om morens død berører oss alle.

Ett sted er det en feil som bør rettes (s. 234). Etter et selvmord i bygda får politiet samme dag kopi av avdødes journal. Det har politiet ikke rett til, og slik utlevering er straffbart. Taushetsplikten i helsepersonelloven § 21 gjelder også etter død. Ved mistanke om at døden er forårsaket ved en straffbar handling, kan det være i avdødes interesse at relevant informasjon gis etter en konkret vurdering. Forbudet mot å ta imot taushetsbelagt informasjon fra leger gjelder både domstolene og politiet og omfattes av det såkalte beslagsforbudet.

Forfatteren utvikler seg fra en noe overtenkende og engstelig «flink pike» til en robust kollega. Dette er nok også kjernen i boken. Hun er godt hjulpet av sin veileder, andre gode kollegaer ved helsesenteret og ikke minst av den nyutdannede politimannen med plikttid samme sted. Kapittelet om isfisketuren forteller om dette «trege, deilige livet, der man har tid til å sanse og somle», som mange av oss leger dessverre kan altfor lite om. Selv om dette ikke er en lærebok, er det mye å lære av boken og av bygda, særlig for oss leger.

Jo-Endre Midtbu
potetsalat@gmail.com

Jo-Endre Midtbu er spesialist i allmennmedisin og i anestesilogi og arbeider som fastlege ved Langnes legesenter i Tromsø.